

PRZEDMIOTOWY SESTEM OCENIANIA NA LEKCJACH JĘZYKA REGIONALNEGO - KASZUBSKIEGO KLASY I - VIII

Imię i nazwisko nauczyciela: **TERESA BRONK**

Zajęcia z języka kaszubskiego prowadzone są w wymiarze 2 godzin lekcyjnych, a trzecia godzina przeznaczona jest na praktyczną naukę języka podczas zajęć w terenie lub na wycieczce czy warsztatach. Pozwoliło to skonkretyzować i ujednoczyć wymagania w stosunku do uczniów, określić zakres podstawowych wiadomości i umiejętności oraz wymagań na pozostałe oceny. Oceny są jawne, obiektywne, a przede wszystkim motywujące, gdyż misją zajęć kaszubskich jest umożliwienie poznania przez uczniów własnego dziedzictwa kulturowego, pokazanie piękna języka kaszubskiego oraz poczynienie starań w celu zachowania obyczajów i języka przodków. Realizuje się to w systemie zajęć lekcyjnych oraz przez wszelką pozalekcyjną aktywność dziecięcą. Dlatego też wystawiając ocenę trzeba wziąć pod uwagę nie tylko stopień opanowania w mowie i piśmie języka, ale też sukcesy ucznia w konkursach, przeglądach twórczości, oraz pracę w zespole.

Wymagania edukacyjne określono w oparciu o Program nauczania języka kaszubskiego z elementami wiedzy o Kaszubach w oparciu o program Danuty Pioch dla klas I-VIII **Gôdóm i piszã pò kaszëbskù**, który jest zgodny z założeniami Podstawy Programowej Kształcenia Ogólnego - Rozporządzenie MEN z dnia 14 II 2017 oraz autorski program nauczania języka regionalnego - kaszubskiego w klasach I-III „**Mòja wanoga z kaszëbizną**” autorstwa Anny Knyba

PROGRAM jest podstawą do stworzonych zasad oceniania uczniów na lekcjach języka kaszubskiego.

Ocenianie osiągnięć uczniów w zakresie języka kaszubskiego ma na celu :

- zmierzenie wyników pracy ucznia,
- ujawnienie jego osiągnięć i braków,
- zmotywowanie i wspieranie w dalszej pracy,
- docenienie jego wysiłków w zakresie poznania dziedzictwa kulturowego i opanowania w mowie i piśmie podstaw języka kaszubskiego,
- dostarczenie rodzicom informacji o zdolnościach, predyspozycjach i trudnościach dziecka,
- ukierunkowanie dziecka pod względem dalszego rozwoju jego zdolności i zainteresowań,
- umożliwienie nauczycielom doskonalenia i korekty organizacji i metod pracy dydaktyczno – wychowawczej.

Kontroli i ocenie podlegają:

1. Wypowiedzi uczniów dotyczące rozmaitych tekstów kultury (teksty epickie, liryczne dramatyczne, teksty popularnonaukowe, publicystyczne, fotografie, filmy, przedstawienia teatralne, malarstwo), recytacje, tłumaczenie tekstów, inne wypowiedzi.
2. Pisanie (kartkówki, testy, sprawdziany, dyktanda, wypowiedzi pisemne wykonane podczas lekcji, prowadzenie zeszytu).
3. Czytanie (czytanie bez przygotowania, wyłączając uczniów dyslektycznych, czytanie z przygotowaniem).
4. Nauka o języku (odpowiedzi, zadania wykonane w klasie).
5. Inne prace (np. projekty, praca w grupach)
6. Aktywność na lekcjach.

7. Zaangażowanie,
8. Wysiłek wkładany w wywiązywanie się z obowiązków,
9. Chęć do pracy,
10. Własna praca,
11. Rozumienie i czytanie tekstu,
12. Wygłaszanie tekstu z pamięci,
13. Śpiew poznanych utworów w języku kaszubskim
14. Osiągnięcia uczniów w konkursach językowych i twórczości kaszubskiej.

IV. Zasady oceniania:

1. Wymagania edukacyjne i system oceniania są znane uczniom, rodzicom i nauczycielom.
2. Ocena jest jawna i uzasadniona.
3. Na bieżąco zapisuje się oceny w dzienniku.
4. Uczeń jest sprawdzany w zakresie czterech sprawności językowych:
 - a) czytanie
 - b) rozumienie ze słuchu
 - c) mówienie
 - d) pisanie
5. Preferuje się wszystkie formy ustnych wypowiedzi i wykorzystanie słownictwa w praktyce.
6. Uczniowie mają obowiązek prowadzenia zeszytu i gromadzenia materiałów otrzymanych na lekcjach.
7. Ocenie podlega pozalekcyjna kaszubska działalność dziecka.
8. Nauczyciel może nagradzać dziecko za nadobowiązkowe przygotowanie materiałów na lekcje.
9. Oceny zarówno z konkursu, śpiewu, odpowiedzi ustnej, pracy plastycznej, za prowadzenie zeszytu, za zadania dla chętnych, za zadania wykonane na lekcji oraz aktywność są w skali stopniowej 1-6.
10. Ocena śródroczna i końcoworoczna będzie wyliczana ze średniej ważonej ocen cząstkowych. W przypadku średniej wynoszącej po przecinku powyżej 0,75 ocena śródroczna będzie zaokrąglana w górę

Zasady oceniania:

1. Wymagania edukacyjne i system oceniania są znane uczniom, rodzicom i nauczycielom.
2. Ocena jest jawna i uzasadniona.
3. Na bieżąco zapisuje się oceny w dzienniku.
4. Uczeń jest sprawdzany w zakresie czterech sprawności językowych:
 - a) czytanie – czytanie ze zrozumieniem i odpowiedź na kilka prostych pytań dotyczących tekstu (nie dotyczy kl. I)
 - b) słuchanie -słuchanie ze zrozumieniem i odpowiedź na proste pytania
 - c) mówienie – wypowiedź ustna – poprawność gramatyczna, dobór słownictwa. Nauka języków obcych wymusza znajomość słownictwa z całego okresu nauczania.
 - d) pisanie – wypowiedź pisemna – poprawność gramatyczna, dobór słownictwa, staranność (nie dotyczy klas I)
5. Preferuje się wszystkie formy ustnych wypowiedzi i wykorzystanie słownictwa w praktyce.
6. Uczniowie mają obowiązek prowadzenia zeszytu i gromadzenia materiałów otrzymanych na lekcjach.
7. Ocenie podlega pozalekcyjna kaszubska działalność dziecka.
8. Nauczyciel może nagradzać dziecko za nadobowiązkowe przygotowanie materiałów na lekcje.
9. Oceny zarówno ze sprawdzianu, testu, pracy klasowej, śpiewu, kartkówki, odpowiedzi ustnej, pracy plastycznej, za prowadzenie zeszytu oraz aktywność są w skali stopniowej 1-6.
10. Ocena śródroczna i końcoworoczna będzie wyliczana ze średniej ważonej ocen cząstkowych. W przypadku średniej wynoszącej po przecinku powyżej 0,75 ocena śródroczna będzie zaokrąglana w górę

System oceniania w klasach I – VIII jest zgodny z wewnątrzszkolnym systemem oceniania i składa się z następującego zestawu ocen:

1. W klasach I – III ocenę śródroczną i końcoworoczną stanowi ocena opisowa

Poziom wysoki - Wspaniale (W) - otrzymuje uczeń, który opanował wiadomości i umiejętności ponadpodstawowe i potrafi bez pomocy nauczyciela posługiwać się nimi i rozwiązywać zagadnienia programowe w sposób twórczy, wykazuje się wiedzą pozaszkolną, bierze udział w konkursach, w czasie zdalnego nauczania aktywnie uczestniczy w zajęciach (lub/i) odsyła systematycznie zadania przewidziane na daną lekcję, wykonuje wszystkie karty pracy.

Poziom średni – Dobrze pracujesz (D) - uzyskuje uczeń pracujący systematycznie, czasami korzystający z pomocy nauczyciela, który opanował wiadomości i umiejętności w stopniu dobrym i radzi sobie w miarę samodzielnie z sytuacjami edukacyjnymi,

Poziom dostateczny – Pracujesz poprawnie (P) - otrzymuje uczeń, który opanował treści podstawowe w stopniu dostatecznym i często korzysta z pomocy nauczyciela,

Poziom niski – Musisz pracować więcej (M) - uzyskuje uczeń, który pracuje wolno i bardzo często korzysta z pomocy nauczyciela w rozwiązywaniu podstaw

Poziom bardzo niski - Nie opanowałeś wiadomości. Ćwicz więcej (N) - otrzymuje uczeń, który nawet z pomocą nauczyciela, nie radzi sobie z podstawowymi sytuacjami dydaktycznymi, wykazuje negatywny stosunek do zajęć edukacyjnych, lekceważy pracę szkolną pomimo pomocy, którą okazuje mu nauczyciel.

2. W klasach IV-VIII ocena wyrażona jest w formie cyfrowej od 1 do 6 zgodnie z wewnątrzszkolnym systemem oceniania

Formy sprawdzania wiadomości i umiejętności mają różną wagę.

V. Formy sprawdzania wiadomości:

a). Ustne - odpowiedzi uczniów (dialogi, odpowiedzi na pytania, opowiadanie, czytanie, recytacja, streszczenie...) - aktywność uczniów na lekcji: udział w lekcji, praca w grupach, zaangażowanie i pogłębianie wiedzy - pamięciowe opanowanie rymowanek, wierszy i piosenek - udział i sukcesy w konkursach klasowych, szkolnych i pozaszkolnych.

b). Pisemne - sprawdziany (jeden w semestrze) – obejmujące materiał z więcej niż 3 lekcji, zapowiedziane z tygodniowym wyprzedzeniem, - kartkówki (przynajmniej jedna w semestrze) – są zapowiedziane i obejmują materiał z maksymalnie 3 lekcji,- ćwiczenia gramatyczne - wypracowania (list, dialog, opis) - odpowiedzi na pytania, praca indywidualna na lekcjach - prace dodatkowe.

Sprawdziany

- a) 100 % - 99% - celujący,
- b) 98 % -90 % - bardzo dobry,
- c) 89 % -75 % - dobry,
- d) 74 % -50 % - dostateczny,
- e) 49 % -30 % - dopuszczający,
- f) 29 % -0 % - niedostateczny.

W dzienniku elektronicznym stosuje się następujące tytułowanie rubryk i kolor:

ODP – odpowiedź ustna (na czarno)

A – aktywność (na czarno)

ZL – zadanie wykonywane na lekcji (na zielono)

Z – zeszyt przedmiotowy (na czarno)

KON – udział w konkursach (na czerwono)

DOD – różne działania dodatkowe ucznia w ramach przedmiotu np. udział w apelu czy działalność regionalna (na niebiesko)

ZCH – zadanie dla chętnych (na czarno)

Ważniejsze formy sprawdzania wiadomości i umiejętności	WAGA OCEN
Konkurs, zadania dodatkowe	5
Praca plastyczna, śpiew	4
Odpowiedź ustna, zadania wykonywane na lekcji, zadania dla chętnych	3
Aktywność, pisanie, czytanie	2
Zeszyt przedmiotowy	1

Sprawdziany, (prace klasowe, testy) w klasach I-III

Ustala się poziom wymagań na sprawdzianach według następującej skali:

Poziom wymagań	Procentowa znajomość materiału	Ocena
Poziom wysoki	100% - 85%	Wspaniale (W)
Poziom średni	84% - 70%	Dobrze pracujesz (D)
Poziom dostateczny	69% - 45%	Pracujesz poprawnie (P)
Poziom niski	44%-30%	Musisz pracować więcej (M)
Poziom bardzo niski	29% -0%)	Nie opanowałaś/ nie opanowałeś wiadomości. Ćwicz więcej (N)

Ocenianie sprawdzianów uczniów z zaleceniami Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej:

100%- 80%	poziom wysoki
79%-60%	poziom średni
59%-40%	poziom dostateczny
39%-21%	poziom niski
20%-0%	poziom bardzo niski

System oceniania w klasach I – III jest zgodny z wewnątrzszkolnym systemem oceniania i składa się z następującego zestawu ocen:

a) ocenę śródroczną i końcoworoczną stanowi ocena opisowa

- Ocena z języka kaszubskiego jest oceną z przedmiotu obowiązkowego dla uczniów, którzy wybrali ten przedmiot na podstawie wniosku o nauczanie, a więc stosuje się przepisy dotyczące oceniania, klasyfikowania i promowania jak w przypadku innych zajęć obowiązkowych.
- Na świadectwie język kaszubski jest zapisywany wśród przedmiotów obowiązkowych.

Kryteria wymagań przy stawianiu ocen uczniom w klasach I –III

Poziom wysoki - wspaniale (W) - otrzymuje uczeń , który:

- wyróżnia się aktywnością, pracowitością i motywacją do nauki,
- czyta poprawnie i płynnie dłuższe teksty, (nie dotyczy kl. I)
- stara się układać kilkuzdaniowe wypowiedzi na temat tekstu,
- zapisuje z pamięci proste wyrazy w języku kaszubskim, (nie dotyczy kl. I)
- uczestniczy i odnosi sukcesy w pozaszkolnych konkursach językowych i artystycznych,
- przygotowuje dodatkowe materiały na zajęcia.
- rozumie proste teksty w języku kaszubskim,
- układa jednozdaniowe wypowiedzi na temat tekstu,
- wygłasza z pamięci krótkie wiersze,

- czyta poprawnie proste i krótkie teksty,
 - bezbłędnie przepisuje tekst,
 - samodzielnie wyszukuje w tekście rzeczowniki, czasowniki i przymiotniki,
- Poziom średni – dobrze pracujesz (D) -otrzymuje uczeń, który :
- rozumie polecenia nauczyciela,
 - odpowiada prostymi zdaniami na pytania nauczyciela,
 - wygłasza z pamięci fragment wiersza, piosenki,
 - przepisując prosty tekst popełnia drobne błędy,
 - rozpoznaje w tekście rzeczowniki i czasowniki,
 - zna większość słów objętych kręgami tematycznymi i stara się prawidłowo je wymawiać,
 - tekst czyta wyrazami.

Poziom dostateczny - pracujesz poprawnie (P) otrzymuje uczeń, który :

- rozumie pojedyncze wyrazy,
- zna głoski kaszubskie ,ale nie zawsze poprawnie je artykułuje,
- czyta poprawnie dłuższe wyrazy,
- bezbłędnie przepisuje wyrazy,
 - zna słowa i melodię tylko fragmentu piosenek,
- opanował podstawowe słowa z kręgów tematycznych,
- wyszukuje rzeczowniki spośród zbioru różnych wyrazów.

Poziom niski – musisz pracować więcej (M) - otrzymuje uczeń, który :

- z pomocą nauczyciela czyta wyrazy,
- przepisuje bezbłędnie tylko proste wyrazy,
- wyrazem odpowiada na pytanie nauczyciela,
- rozpoznaje głoski kaszubskie , prawidłowo wymawia tylko niektóre wyrazy,
- przy pomocy nauczyciela spośród zbioru rzeczowników wyodrębnia nazwy ludzi, zwierząt i rzeczy,
- z pomocą nauczyciela łączy wyrazy w pary, dobiera podpisy do ilustracji , wyszukuje wyrazy z odpowiednimi głoskami kaszubskimi,
- włącza się w zbiorowy śpiew piosenek.

Poziom bardzo niski – nie opanowałeś wiadomości. Ćwicz więcej (N) - otrzymuje uczeń, który :

- nie wykazuje chęci pracy na zajęciach,
- nie opanował niezbędnego minimum podstawowych wiadomości i umiejętności,
- nie jest w stanie, nawet przy pomocy nauczyciela wykonać zadań. o niewielkim stopniu trudności.

Kryteria oceniania w klasach IV-VIII

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który:

- aktywnie włącza się w działalność zmierzającą do poznania i propagowania kaszubszczyzny
 - dość sprawnie posługuje się wiedzą i umiejętnościami objętymi programem,
 - potrafi zapisać z pamięci krótkie teksty objaśniając zasady pisowni,
 - samodzielnie formułuje ustnie dłuższą wypowiedź na określony temat,
 - czyta wyraziście , poprawnie językowo nowy tekst,
- wykazuje aktywną postawę twórczą,
- osiąga sukcesy w pozaszkolnych konkursach „Rodna Mowa” i przegładzie twórczości kaszubskiej i zajmuje w nich czołowe miejsca na szczeblu szkoły i poza nią,

Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń , który:

- zna duży zasób słów i wiadomości z poznanych kręgów tematycznych,
- formułuje wypowiedź na dany temat,
- -tłumaczy teksty z języka kaszubskiego na język polski i odwrotnie bez posługiwania się słownikiem zachowując poetykę tekstu,
- płynnie i wyraziście czyta tekst stosując odpowiednią intonację i wymowę głosek,

- umie samodzielnie opowiedzieć treść tekstu,
- dokonuje charakterystyki postaci,
- odmienia rzeczowniki i czasowniki wg wzoru,
- uczestniczy w konkursach językowych i przeglądach artystycznych,
- prezentuje część artystyczną w czasie szkolnych uroczystości kaszubskich,
- potrafi pięknie zaśpiewać pieśni kaszubskie i zatańczyć poznane tańce.

Ocenę dobrą otrzymuje uczeń , który:

- potrafi w miarę poprawnie przeczytać dłuższy tekst,
- stosuje w wypowiedzi zdania złożone w poprawnej składni,
- wyszukuje fragmenty tekstu odpowiadające na pytania nauczyciela,
- formułuje dwu – trzyzdaniową wypowiedź na dany temat,
- potrafi prowadzić dialog w języku kaszubskim,
- pamięciowo opanowuje tekst, wiersz, słowa piosenki,
- zna zjawisko jotacji, labializacji i kaszubienia,
- podejmuje próby układania pisemnej wypowiedzi,
- recytuje, interpretuje teksty kaszubskie,
- posiada znaczny zasób wiedzy i słownictwa , stara się je stosować w żywej mowie

Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń , który:

- dokonuje czytelnych zapisów w zeszycie,
- czyta krótkie teksty ,
- układa pytania i odpowiada na pytania nauczyciela,
- próbuje prowadzić dialog uwzględniając typowe sytuacje komunikacyjne w życiu codziennym,
- pisze proste teksty w języku kaszubskim przy pomocy słownika,
- zna podstawowy zasób słownictwa,
- opanowuje pamięciowo fragmenty wierszy,
- umie zaśpiewać popularne piosenki po kaszubsku,
- rozpoznaje w tekście części mowy .

Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń , który:

- prowadzi zeszyt przedmiotowy z czytelnymi zapisami poszczególnych lekcji,
- z pomocą nauczyciela czyta krótkie fragmenty tekstu,
- wyszukuje w tekście pojedyncze wyrazy jako odpowiedź na pytanie,
- ma pewne braki w opanowaniu podstawowego słownictwa,
- poprawnie przepisuje tekst,
- uzupełnia tekst z lukami,
- w miarę możliwości angażuje się w zajęcia,
- wypowiada się wyrazami i prostymi zdaniami,
- potrafi poprawnie zaśpiewać część piosenki.

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń , który:

- nie opanował wiedzy i umiejętności na poziomie wymagań koniecznych,
- nie potrafi ,nawet przy pomocy nauczyciela ,wykonać zadania o małym stopniu trudności,
- nie przejawia chęci eliminacji braków,
- jest bierny na zajęciach

Formy sprawdzania wiadomości:

a). Ustne

- odpowiedzi ustne (konwersacja, dialogi, odpowiedzi na pytania, opowiadanie, czytanie, recytacja, streszczenie ...)
- aktywność na lekcjach
- śpiew piosenek

b). Pisemne

- sprawdziany leksykalne, testy
- kartkówki
- ćwiczenia gramatyczne
- wypracowania (list, dialog, opis)

- odpowiedzi na pytania
- karty pracy

Sprawności kształtowane na lekcjach języka kaszubskiego:

Uczeń na lekcjach kaszubskiego kształci następujące sprawności językowe:

Rozumienie ze słuchu

- uczeń potrafi dopasować obrazek do usłyszanego tekstu
 - potrafi pokolorować obrazek zgodnie z usłyszanym opisem
- potrafi rozróżnić prawdziwe i fałszywe stwierdzenia związane z usłyszanym tekstem
- Mówienie - uczeń potrafi odegrać swoją rolę w mini dialogu, scenie
- pamięta i potrafi recytować wprowadzane wierszyki
 - pamięta i potrafi zaśpiewać wprowadzone piosenki
 - pamięta i potrafi zastosować wprowadzone słownictwo w grach i zabawach
 - poprawnie wymawia wprowadzone słówka i zwroty
 - potrafi odpowiedzieć na proste pytania nauczyciela związane z omawianym tematem

Czytanie

- rozpoznaje i odczytuje wybrane słówka
- potrafi dobrać tekst do obrazka
- rozumie pisemne instrukcje do ćwiczeń w podręczniku.

Pisanie

- potrafi uzupełniać zdania brakującymi wyrazami
- potrafi układać i zapisywać proste zdania
- stosuje właściwą pisownię

Inne formy oceniania:

a) zadania wykonywane na lekcji – oceniane za pomocą oceny. Można uzyskać nawet ocenę celującą. Przykładowym zadaniem jest wykonanie kaszubskich ozdób świątecznych.

b) prace dla chętnych – mogą być ocenione za pomocą oceny.

c) zeszyt przedmiotowy (A4) i zeszyt ćwiczeń – sprawdzane i oceniane jeden raz w semestrze. Uczeń otrzymuje za nie jedną wspólną ocenę.

d) aktywność – nagradzana jest znakiem „+”. Za sześć zgromadzonych „plusów” uczeń otrzymuje ocenę celującą. Przez aktywność rozumie się przygotowanie dodatkowych materiałów, częste zgłaszanie się i udzielanie poprawnych odpowiedzi oraz wykonywanie różnego rodzaju ćwiczeń językowych i prac plastycznych na lekcji.

e) przygotowanie do zajęć: uczniowi przysługują dwa zgłoszenia nieprzygotowania do lekcji w półroczu. O nieprzygotowaniu uczeń informuje nauczyciela zaraz po wejściu do klasy. Po każdym trzykrotnym nieprzygotowaniu się do lekcji uczeń otrzymuje ocenę niedostateczną, nieprzygotowanie się do lekcji – uczeń otrzymuje „-”, zgłoszenia mogą dotyczyć: braku zeszytu, braku gotowości do odpowiedzi ustnej, braku materiałów i pomocy plastycznych potrzebnych na lekcji.

f) aktywność na polu działalności regionalnej – za aktywne włączanie się w regionalizm nagradza się uczniów oceną celującą lub bardzo dobrą, w zależności od włożonego wysiłku.

Ocenianie ma charakter ciągły, a oceny wystawiane są systematycznie i zgodnie z wewnątrzszkolnym systemem oceniania. Wszystkie oceny zapisywane są w e – dzienniku. W przypadku ucznia posiadającego orzeczenie z PPP wymagania edukacyjne dostosowane są do indywidualnych potrzeb ucznia na podstawie orzeczenia.

Na podstawie opanowania powyższych sprawności na koniec półrocza i roku szkolnego zostaje wystawiona ocena. Nauczyciel wspiera uczniów, u których stwierdzono deficyty rozwojowe i choroby uniemożliwiające sprostanie wymaganiom programowym, potwierdzone orzeczeniem poradni psychologiczno- pedagogicznej lub opinią lekarza – specjalisty. Ustala formy i metody pracy pomagające w sprostaniu wymogom podstawy programowej. Przy ustalaniu oceny półrocznej oraz rocznej nauczyciel bierze również pod uwagę wysiłek wkładany przez ucznia w

wywiązywanie się z obowiązków lekcyjnych, obecność podczas lekcji, chęć uczestniczenia w zajęciach, konkursach.

